

Zaadverspreiding

Hoe komt die boom daar toch?

Het herfstbos ligt vol met zaden. Eikels, kastanjes, beukenootjes... De bomen, planten en struiken hebben zaden gemaakt om zich voort te planten. Uit een zaadje kan dus een nieuwe boom of plant groeien!

Verspreiding

Nu moet al dat zaad natuurlijk wel op een geschikt plekje terechtkomen. In goede grond en niet te dicht bij andere bomen of planten. Het zaad moet dus worden verspreid. Hoe gaat dat in zijn werk?

Zaadjes kunnen worden verspreid door de wind, door dieren, op eigen kracht, door water of door mensen.

De wind

Je kent ze vast wel. De pluizen van een paardenbloem. Aan elk pluusje hangt een zaadje. De wind neemt ze makkelijk mee! Ook de esdoorn gebruikt de wind om de zaadjes te verspreiden. Die maakt van die leuke helikoptertjes.

Water

Als een plant dicht bij het water groeit vallen de zaadjes ook in het water. De zaadjes gaan dan met de stroom mee. De gele lis is een plant die bij het water groeit. Die zaadjes worden dus door het water vervoerd. De nieuwe planten groeien dan natuurlijk ook weer aan het water!

Eigen kracht

Sommige planten schieten hun zaadjes zelf de lucht in! Zoals de springbalsemien of de spuitkomkommer. Een bol met zaadjes groeit net zo lang door tot het barst!

Dieren

Sommige dieren helpen de bomen en planten zonder dat ze het zelf weten! Een eekhoorn bijvoorbeeld verzamelt in de herfst voedsel voor de winter. Hij is vooral dol op zaden. Overal in het bos gaat hij zaden onder de grond verstoppen. De eekhoorn onthoudt niet altijd goed waar hij zijn zaden verstopt heeft. Die blijven dus liggen en kunnen ontkiemen. De tamme kastanje is daar een goed voorbeeld van.

Ook zijn er dieren die door besjes te eten zaden verspreiden. In de besjes zitten zaden en die poept het dier weer uit!

Sommige zaden hebben een jasje om zich heen dat overal in blijft hangen. Zoals een klis. Ze blijven hangen in een vacht en liften op die manier gratis mee!

Mensen

Soms zijn mensen de vervoerders van zaden. En omdat mensen ver kunnen reizen, kunnen de zaden zich over de hele wereld verspreiden. Een goed voorbeeld daarvan is een plantje dat weegbree heet. Dit plantje groeide vroeger alleen in Europa. Mensen die naar Amerika verhuisden hebben de zaadjes van de weegbree zonder dat ze het wisten meegenomen. De zaadjes waren aan hun schoenzolen blijven plakken!

De oorspronkelijke bewoners van Amerika, de indianen, noemden het plantje: 'de voetstap van de witte man', Want overal waar de witte man kwam groeide opeens dat nieuwe plantje.

Wist je dat...

Klittenband is uitgevonden door een man die zag hoe de klissen bleven hangen in de vachten van koeien.